

Brot úr Dagbók

Gevið okkum Janus allan, sum hann er — sigur Magnus Dam Jacobsen m.a. í hesum parti av »Ummælið um ummælini«

Eg havi verið so heppin, at siggja sannleikarnar, sum eg kalli teir, áðrenn eg rakti við teir aðrastaðni. Í einum av yrkingum mínum stendur: Flere år før jeg blev født, vidste min underbevidsthed, hvem jeg ville være. Seinni læs eg Jung, djúpdarpsykolog. Og hvat stóð har? eg hevði ikki meira enn opnað bókinu, og eg havi ikki hugt í hana aftur. Har stóð: din underbevidsthed er GUD

Tá eg var liðugur at skriva dagbókur, fór eg undir at yrkja. Eg skrivaði í tveimum herðindum. Bæði í depressivum og maniskum, tó nógv mest í maniskum. 150 yrkingar. Allar á donskum máli. Kallaði hetta yrkingasavn Ego-terapi. Utdryk for stærke indtryk. Privat digtsamling. 1973. Tí, her blakaði eg niður á pappirið tað mesta av tí, sum hart var gingið inná. Yrkingarnar sendi eg til Gyldendal. Tí fyrri ein manikara er einki ógjörlikt. Fyri hann og Várharra. Men, teir skiltu ikki hetta arbeiði. Eg fekk ein sundurlimandi, harðan, eindaleysan kritik. Teir nevndu meg:

1. Denne dyrkelse af det barske mandsideal.
2. Disse digte om Frelserens påståede storhed.
3. Alle disse digte om kvinder, som han mest beskriver, hvordan de ser ud.
4. Et udefineret ønske om at leve stærkt her og nu.
5. Der er for meget om selvmord. En utrolig masse om selvmord og så det digt om hans venner, som det tilsyneladende lykkes for. De andre er han ligeglad med.
6. Han er bedst når han henfalder til stemningsdigte fra sin periode som fisker.
7. Skal der fremhæves noget positivt, så må det være hans kamp med angsten og manio—depressionen. Denne angst, som han kalder sin vej. Ja, endda sin eneste.
8. Der er gode og inderlige ting, men helheden er for løs til at fungere.
9. En populær fremstilling af psykiaternes hælden af tabletter i folk og naturen, som »den store læge«.

Hesar viðmerkingar søgdu lika so nógv um ráðgevarnar, sum tær søgdu um meg sjálvan. Teir høvdu ongarnar møguleikar fyri at skilja at hetta var Ego-terapi, arbeiði við mær sjálvum, og at teir arbeiddu fyrri meg, hjálptu mær at finna meg sjálvan og ein form, ið gjørdi, at vanlig fólk skiltu tað eg skrivaði og keyptu tað. Men, eg má viðganga, at eg í byrjanini var í øðini. Hataði allar andsarbeiddarar í eitt hált ár. Men, »ongantið skítur Fanin so heitt, at ikki kólnar á kveldi! Eg sissaðist. Setti meg niður at kanna ummælið. Burtur úr hesum kann-ingararbeiði gjørdi eg eina sálarlýsing, psykoanalýsu av mær sjálvum. Hana kallaði eg Ex Libris Magnus, við undirrub-

ikkini Narcissus. Tó við tí fráviki frá søgurnar Narcissus, ið elskaði seg sjálvan, har eg fann útav at eg mótvægis hataði meg sjálvan. Síðani lærði eg meg at elska meg sjálvan, at vera takksamur um livið. Tí ein kann ikki elska og geva um ein hatar seg sjálvan. Eg skilti, at konsulentarnir á Gyldendal, hesi skúlamenniskju vóru vanlig menniskju. Eg mátti tí finna mær einar bakdyr. Ein máta at skriva uppá, soleiðis at vanlig menniskju skiltu tilfarið, royndirnar, upplivingarnar, úrslitini. At fáa tey at lesa skrivaða tilfar mitt hevur ikki verið stríðið, men, hvussu nógv skilja tað.

Eg havi veri so heppin, at siggja sannleikarnar, sum eg kalli teir, áðrenn eg rakti við teir aðrastaðni. Í einum av yrkingum mínum stendur: Flere lysår før jeg blev født, vidste min underbevidsthed, hvem jeg ville være. Seinni las eg Jung, Djúp-arpsykolog. Og hvat stóð har? eg hevði ikki meira enn opnað

Jung

bókinu, og eg havi ikki hugt í hana aftur. Har stóð: din underbevidsthed er Gud! Síðani las eg Dr. Viggo Frankl. Í hesi bók fekk eg aftur undirstrikað at eg var á rættari leið. Sama var galdandi fyri Laing og aðrar góðar. Sum eg havi viðmerkt í einum BROT Í DAGBÓK viðvikjandi listaframsýningini Den Fri, so hevur Ebba Hentze umsett bókinu Psykologi og Eksistens úr týskum til danskt mál. Lat meg her fara eitt sindur til viks. Tankar, ið leypa á, meðan tú skrivar, fest teir niður

Janus Djurhuus

Eitt livandi menniskja er ikki ein trong, beinleiðis tankarøð. Hjá mær, ið hvussu so er, og er hetta mitt eyðkenni, liggur tað annars dulda, undirbevistheitin, púra opin. Eg havi í livi mínum bert upplivað trý menniskju, ið fór vóru fyrri undir upplestri at geva yrkingum dýpi, stev og tónleik, flog, vakurleika, njóting í tónum, orðum og máli. Hesi eru: Faðir, Jens Dam Jacobsen, Ebba Hentze og ein vinmaður min. Strokið og vallarin, úrmælsangarin, tónleikarin, livslistamaðurin, Ivan Olekowitzch. Ivan er Ioannes ella Johannes. Eftirnavnið er sera einfalt sonur Oskar. Hevði hann verið føroyingur hevði hann itíð Jóanes Oskarsson. Seinastu ferð vegir okkara kvettust, var á Raadhushuspladsen. Vi skuldu í hvør sína átt. Og las eg fyrri honum yrkingina, Vallari, eftir Janus

Djurhuus. Ivan lurtaði hugtikin. Bæði meg síðani umseta hana til danskt. Og meðan eg las upp, klárnaði, og hann rópti: Baude-

Foreldur Magnussar

laire! Baudelaire! Og so las hann fyrri mær. Við sínum góða máli. Musikalsku, listarligu evnum upp yrkingina á upprunamálinum, á fronskum. Síðani skiltust vit. Áðrenn hann hvarv. Skinnhúgván og pelsurin. Vælbygdi, fimi kroppurin. Fimmogtjúgu ár á baki. Hálvur russari og hálvur sjællendari. Faðirin hvitussari. Flýddur undan Lenin. Ivan! rópti eg, nær hittast vit aftur? Og Ivan svaraði: Tá Gud vil! Meðan eg spákaði til hús hugsaði eg um hvitussaran, Ivan. Tónleikagávur hansara. Ongantið havi eg hoyrt slíka rødd ella sæð slíkt menniskja. Tá hann sang sínar russisku sangir, var hann Guð og Djævul, maður og kvinna. Blíður og eymur. Villur og sataniskur. Røddin frá djúpaasta barytoni, bleytur og víður, til ljósasta tenor. Eisini sang hann greskar sangir. Hugsu eg skilsi hví tei syngja so væl, hesir útlágnu kosakkar. Longusulin eftir føðilandinum. Viddirnar. Fjöllini. Áirnar. Teir bera dreymin í sær. Eru vorðnir eitt við upprunan í føðilandi teirra. Eisini kom eg at hugsa um, at eg ongantið í yrkingum eftir Janusi, hvørki í yrkingum ella ummæli, havi sæð greitt at upprunayrkingin til Vallaran er eftir Baudelaire. Vil eg tí heita á tey, ella teir, ið fyrri Mentunar-grunn Studentafelagsins, leggja samlaðu yrkingar Janusar til rættis, at gera sær fær um hetta. At finna fram til og undir yrkingunum viðmerkja navnið á upprunasköldunum. Latum okkum taka til dømis hesa:

Tá eg leyg uppá Aldan Moor, høgt yvir Sheelins strond, hitti eg hegrarnar á ferð, til lond, sum svóvu í nánd. Nú veit eg ikki um hetta er rætt rutt niður. Hon er eftir minninum. Men, kanska er hetta ein av Janusar umsetingum eftir annað skald. Og eitt aftrat nú eg tosi um yrkingarnar hjá Janus. Eg vóni at tit í hesum verki gera tykkum stóran ómak. Skapa eitt grunddygdarverk. Geva okkum Janus allan, sum hann er. Bæði í bundnum og óbundnum máli. Og eisini tað, sum gjøgnum árinu hevur verið skrivað um skrivaða tilfar hansara. Aftrat hesum eina nútímans viðgerð av skaldinum og menniskjanum, J. H. O. Djurhuus. Bæði bókmentarliga og biografiskt. Og eitt aftrat. Setið tykkum í samband við ein bóklistarmann. Soleiðis, at bókin, sum prentlist ikki smæðist burtur.

framhald

ENDURSKIN

livstrygging
fyri gangandi

RADIO FYRIR FERÐSLUTRYGGING

Skrivstovukvinna

Eitt starv sum skrivstovukvinna við Tórshavnar Kommunuskúla er leyst at seta frá 15. april 1977.

Tað er ein treyt, at umsøjarin kann arbeiða sjálvstøðugt, er kvikur at skriva upp á maskinu, er kónur í føroyskari og danskari stavseting og hevur týðuliga hondskrift. Umsøjarin skal gera alt vanligt skrivstovuvarbeiði og annars gera tað arbeiði, ið skúlastjórin áleggur. Skrivstovuútbúgving gevur fyrirmin. Løn sambært sáttmála við Kommunalu starvsmannafelagið.

Nærri upplýsingar um arbeiðstið, frittíð v.m. fáast frá skúlastjóranum tlf. 11947.

Umsóknir við upplýsingum um útbúgving og viðløgnum prógvum skulu stílast til skúlastjóran og sendast til mentamálnævd Tórshavnar býráðs V. U. Hammershammsgøta 3 í seinasta lagi hin 28. mars 1977.